

VLADETA JANKOVIĆ

IMENIK KLASIČNE
STARINE

MITOLOGIJA • ISTORIJA • UMETNOST

■ Laguna ■

Copyright © 1992, Vladeta Janković

Copyright © ovog izdanja 2019, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

SADRŽAJ

Sastavljačeva beleška	7
<i>Imenik klasične starine A–Z</i>	11
Izbor iz literature	393
Registar odrednica	395
O autoru	405

SASTAVLJAČEVA BELEŠKA

Danas, kao i vekovima ranije, kuda god se okrenemo susrećemo se sa imenima, pojmovima, izrazima i aluzijama koji su u bližoj ili daljoj vezi sa klasičnom antikom. Naporedo s tim, svuda u svetu (a kod nas, sticajem nepovoljnih obrazovnih okolnosti, naročito) čak i školovan čovek ima sve oskudnija i približnija znanja o grčkoj i rimskoj starini. Posledica su određene teškoće u, najprostije rečeno, kulturnom opštenju. Osnovni, skromni cilj ove knjige jeste da te teškoće umanja i – bar kada je reč o imenima antičkih ličnosti – čitaocu olakša snalaženje u susretu sa književnim odnosno publicističkim tekstom, ili potpunije razumevanje umetničkog dela sa kojim je suočen.

Namera je bila da se, u svetlosti usvojenih naučnih saznanja, pregledno i kratko prikažu ona imena klasične starine koja su, na ovaj ili onaj način, sačuvala vitalnost do naših dana. Ona su ponekad simbol za pesnika, nadahnuće za slikara ili kompozitora: u pitanju mogu biti državnik ili vojskovođa čija su dela ugrađena u temelje naše civilizacije, neimar čije zdanje ili spomenik još stoje, ili pak filozof čije ideje prožimaju potonje duhovne tekovine; dešava se, najzad, da značaj imena obuhvaćenih ovim priručnikom bude samo metaforičan, kao deo izražajnog aparata koji ljudi koriste, ne budući uvek potpuno svesni izvornog smisla.

Imenik klasične starine razlikuje se od sličnih priručnika na našem jeziku u prvom redu po tome što, pored mitoloških,

obuhvata i stvarne ličnosti od važnosti za društvenu i kulturnu istoriju, a donekle i po tome što nastoji da, u okvirima pojedinih odrednica, ukaže na značaj ove ili one mitološke ili istorijske figure u potonjem umetničkom i uopšte duhovnom stvaralaštvu. Zbog toga mitološke odrednice uglavnom sadrže osnovnu verziju legende, njeno simboličko značenje i najpoznatije obrade u književnosti, likovnoj umetnosti i muzici. U slučajevima kada neka grčka ili rimska mitološka ličnost ima naročito jasan ekvivalent u drugim mitologijama, na to se ukazuje. Što je do istorijskih odrednica, one se odnose na državnike, vojskovođe, filozofe, pisce i umetnike starog sveta. Pored utvrđenih ili približnih godina rođenja i smrti, one obuhvataju sasvim kratke biografije, nabranje i karakteristike glavnih dela i najsažetiji rezime značaja. Izuzetno, *Imenik* tumači i pojmove koje su znatne simboličke „nosivosti“, a ne vezuju se za neku ličnost (Olimp, Pegaz, Aheront i sl.).

U ovoj knjizi nužno kompilativnog karaktera, izvornim doprinosom možda bi se moglo smatrati nastojanje da se, gde god se za to pružila prilika, ukaže na vezu našeg tla i tradicije sa klasičnom starinom – bilo da je reč o mitovima, kultu, istorijskim događajima, arheologiji ili umetničkom stvaralaštvu. Zamisljena kao prva, neophodna pomoć u susretu sa nepoznatim ili nedovoljno poznatim imenom iz antike, tako što će pružiti osnovne podatke i smestiti ličnost u prepoznatljiv „koordinatni sistem“, ova knjiga bi, u idealnom slučaju, trebalo da posluži kao podsticaj za dalje čitanje. U tu svrhu je, za posebno zainteresovane, priložen spisak literature na našem i nekoliko velikih svetskih jezika.

Pri sastavljanju *Imenika*, pored knjiga sa tog spiska, korišćene su i neke koje treba da budu pomenute posebno. To se u prvom redu odnosi na *Who's Who in the Ancient World* autorke Betty Radice, koja je opštom koncepcijom, pa i rasporedom

materijala, poslužila kao osnovni uzor, a odmah zatim na *Lexicon der griechischen und romischen Mythologie* Herberta Hungera, *Dictionnaire de la mythologie grecque et romaine* Joela Schmidta i *Dictionary of Classical Mythology* Edwarda Trippa. Od naročite koristi bio je, naravno, *Rečnik grčke i rimske mitologije* Dragoslava Srejovića i Aleksandrine Cermanović, a zatim *Mitologija Grka i Rimljana* Aleksandra Zamurovića, *Grčki mitovi* Roberta Grejvsa i *Rečnik grčkih i latinskih pisaca antike i srednjega veka* (poznatiji kao *Tuskulum leksikon*) V. Buhvalda, A. Holvega i O. Princa. Sastavljač je, osim toga, kraj sebe stalno imao *New Larousse Encyclopaedia of Mythology*, skraćeno izdanje *Real-Encyclopaedie Pauly-Wissowa*, *Dictionnaire de la religion grecque et romaine* P. Grimala i *The Oxford Classical Dictionary*, odakle su preuzeti skoro svi navodi.

U tekstu većine odrednica neka su imena istaknuta **polucрно** zato da bi se čitalac na njih neposredno uputio: ona dopunjavaju određeni članak doprinoseći širem kontekstu i dodatnom osvetljenju. Svako od njih je kao beočug u lancu sačinjenom od klasičnih mitskih i istorijskih priča. Bar u teoriji, trebalo bi da se ova knjiga može čitati i od jednog do drugog **polucрноg** imena, pa da utisak, negde u konačnom ishodu, bude celovit.

Dugujem zahvalnost Branimiru Živojinoviću, koji je brižljivo i kreativno pročitao rukopis, a sem toga je, zajedno sa Uglješom Krstićem, začetnik ideje da se ovakva knjiga sačini. Posebno sam prijateljski obavezan profesoru Slobodanu Dušaniću, čiji je doprinos neuporedivo veći nego što se od bilo kog stručnog recenzenta sme očekivati. Razume se da niko od pomenutih ne deli odgovornost za pretekle greške ili nepotpunosti.

U Beogradu, početkom 1991.

UZ DRUGO IZDANJE

Drugom izdanju *Imenika* dodato je 120 odrednica, dok su ilustracije skoro sve nove. Profesor Slobodan Dušanić još jednom je dragoceno doprineo podacima i savetima, a profesor Sreten Petković mi je pomogao da prikupim likovni materijal.

U Beogradu, početkom 1996.

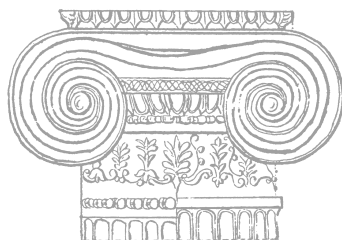
V. J.

UZ OVO IZDANJE

Sadržinski, ovo izdanje *Imenika* ne razlikuje se od prethodnih. Međutim, tekst je sada potpuno usklađen sa leksikografskim konvencijama, dopisan je Indeks, otprilike jedna petina ilustracija zamenjena je boljima, a ispravljeno je i nekoliko manjih omaški. Na svemu tome zahvalnost dugujem posvećenosti, erudiciji i linkejskom oku urednika Dejana Mihailovića.

U Beogradu, sredinom 2019.

V. J.

ABORIGINI (ili **autohtoni**) – starosedeooci, prastanovnici nekog kraja uopšte, a posebno prethodnici Latina i Rimljana na teritoriji Italije. **Ovidije** svakako misli na njih kada, na početku *Metamorfoza*, peva o naraštaju koji „bez gospodara i zakona štovaše vjeru i pravo“. Svojom autohtonijom (verovanjem da su „rođeni iz zemlje“, što znači da su oduvek živeli u Atici) ponosili su se i Atinjani.

ABUNDANCIJA – rimska boginja izobilja. Najčešće su je predstavljali sa rogom izobilja okrenutim naniže. V. **Amalteja**.

ADMET – mitski kralj Fera, učesnik u lovu na kalidonskog vepra i jedan od **argonauta**, ljubimac **Apolonov**, koji mu je učinio mnoge usluge: između ostalog, dobio je od **Mojri** obećanje da na svoj sudnji dan neće morati da umre ako neko drugi pristane da u Donji svet pođe umesto njega. To je učinila njegova žena **Alkestida**.

ADONIS – lepi mladić u kojeg su se istovremeno zaljubile boginje **Afrodita** i **Persefona**. Trebalo je da Adonis, po **Zevsovoj** odluci, jednu trećinu godine provodi kod Afrodite, drugu u Donjem svetu kod Persefone, a treću gde sam bude hteo: mladić se opredelio za Afroditu. Prema najčešćoj verziji mita, Adonisa je u lovu ubio divlji vepar; iz suza koje je za njim protila Afrodita

nikli su cvetovi anemona, a iz krvi crvene ruže. Adonis je srodan sirijskom Tamuzu i svakako je božanstvo vegetacije utoliko što simbolizuje život prirode koja se u proleće budi, a u jesen umire. U Atini su se krajem juna održavale posebne dvodnevne svetkovine zvane „Adonije“. Uz puno kratkovekog cveća, prvog dana se oplakivala Adonisoa smrt, a drugog proslavljao njegov povratak. Naročito poznate književne obrade mitova o Adonisu nalaze se u **Ovidijevim** *Metamorfozama* i u Šekspirovoj poemi *Venera i Adonis*, dok su ga u slikarstvu, između ostalih, prikazali Tician, Veroneze i Pusen.

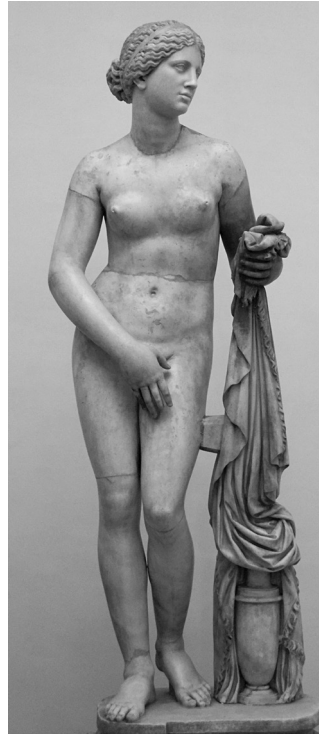
ADRAST – junak iz tebanskog ciklusa mitova, kralj Arga i jedan od učesnika pohoda **Sedmorice protiv Tebe**; cilj pohoda je bio da se **Edipov** sin **Polinik** dovede na tebanski presto. Adrast je jedini preživio, i to zahvaljujući svom čudesnom konju Arionu. Deset godina kasnije, on je poveo sinove izginulih junaka (**Epigone**) u nov pohod protiv Tebe. Prema proročanstvu, Teba je mogla pasti jedino posle Adrastove smrti, i to se dogodilo pošto je on izdahnuo od bola za ubijenim sinom Egijalejem. Svi ovi mitovi dešavaju se u vreme pre trojanskog rata i **Homer** ih pominje. Tebanski ciklus se, po mišljenju aleksandrijskih naučnika, sastojao od tri epa (o **Edipu**, o **Sedmorici protiv Tebe** i o **Epigonima**), ali je od toga sačuvano samo nekoliko odlomaka. Motive iz ovog ciklusa obilato su koristili grčki tragediografi.

AFEJA – v. **Britomartida**.

AFRODITA (rimska **Venera**) – grčka boginja lepote, ljubavi i plodnosti. Prema nekim mitovima, ona je ćerka **Zevsa** i Dione, a prema nekima se rodila iz morske pene na mestu gde je **Kron** bacio odsećene genitalije svog oca **Urana** (v. **Anadiomene**). Prvobitno središte njenog kulta bilo je na Kipru, što ukazuje na vezu sa srodnim istočnjačkim božanstvima poput Astarte ili Ištar. Afrodita je bila udata za **Hefesta**, ali je imala mnoštvo

besmrtnih i smrtnih ljubavnika. Slavna je njena veza sa **Arejem**, o kojoj se peva u *Odiseji*: Hefest je iskovao nevidljivu gvozdenu mrežu i njome zarobio ljubavnike kad ih je uhvatio na delu, a zatim pozvao sve olimpske bogove za svedoke te sramote. Sa Arejem je Afroditina rodila **Harmoniju** i **Erosa**, sa **Hermesom Hermafrodita**, sa **Dionisom Prijapa** itd. Njen najpoznatiji smrtni potomak je **Eneja**, rođen iz boginjine veze sa **Anhizom**. Sve živo oseća neodoljivu Afroditinu moć. **Paris** joj bez oklevanja dodeljuje zlatnu jabuku sa natpisom *Najlepšoj* (što je prvobitni uzrok trojanskog rata), a ni sam Zevs ne može da odoli **Heri** kada ova stavi Afroditin pojas. Svojim miljenicima Afroditina štredro daruje sva dobra ovoga sveta

(iako ti darovi retko traju dugo), ali izdaju i nevernost svirepo kažnjava. Poput ljubavi same, ona je svemoćna i nepravedna. U tom smislu je visoko simbolična scena iz *Ilijade*, gde Afroditina u oblaku magle uklanja sa bojnog polja svog ljubimca Parisa, upravo poraženog u poštenom dvoboju sa **Menelajem**. Ona ga odnosi u ložnicu, i – verna svojoj funkciji – odmah naređuje lepoj **Heleni** da mu se tamo pridruži, ma kako da ova prirodno ne želi da bude sa očevidno slabijim junakom. Afroditi su bili posvećeni od biljaka mirta, ruža i jabuka, a od životinja golub, vrabac i zec. Na žrtvu su joj prinosili tamjan, vence od cveća, koze, junice i

AFRODITA KNIDSKA,
Praksitel (IV vek pre n. e.)

zečeve. Od mnoštva antičkih likovnih predstava Afrodite, najpoznatije su **Praksitelova Afrodita knidska** i ponos Luvra, slavna *Miloska Venera*, helenistički mramorni kip pronađen 1820. na ostrvu Milosu u hrpi kamenja spremnoj za pečenje kreča.

AGAMEMNON – mikenski kralj. Sin **Atrejev**, unuk **Pelopov**, praunuk **Tantalov**, bio je – prema **Homeru** – vrhovni zapovednik grčke vojske u trojanskom ratu. Oženjen **Klitemnestrom**, ćerkom spartanskog kralja **Tindareja**, s kojom je imao četvoro dece – **Ifigeniju**, **Elektru**, **Hrisotemidu** i **Oresta**. Svađa Agamemnonova sa **Ahilom** daje početni impuls radnji *Ilijade*. Kad se vratio iz rata, ubili su ga Klitemnestra i njen ljubavnik **Egist**, da bi ga kasnije, ubistvom majke, osvetio Orest. Taj mit predstavlja sadržajnu okosnicu **Eshilove** trilogije *Orestija*, a poslužio je i mnogim modernim piscima (*Crnina priliči Elektri* Judžina O'Nila, *Porodični skup* T. S. Eliota ili Sartrove *Muve*). Nemački arheolog-amater Hajnrh Šliman otkopao je u XIX veku šest grobnica u ostacima Mikene i uzbuđeno telegrafisao grčkom kralju: „Pogledao sam u lice Agamemnonu!“ Kasnije se, međutim, pokazalo da je izvanredna zlatna posmrtna maska, koju je Šliman pripisivao Agamemnonu, nekoliko vekova starija od Homerovog junaka.

AGATON – atinski tragediograf iz druge polovine V veka pre n. e., čija su dela sačuvana samo fragmentarno. **Aristotel** ga je, kao što se vidi iz *Poetike*, visoko cenio, a **Aristofan** ismeva njegovu ženstvenu mekušnost. Gozba o kojoj u istoimenom dijalogu piše **Platon** održava se u Agatonovom domu, posle prve od njegovih pobeda na dramskim takmičenjima.

AGAVA – kći tebanskog kralja **Kadma** i **Harmonije**, majka **Pentejeva**. Jedna od tri prvobitne **bahantkinje**.

AGENOR – (1) Sin **Posejdona** i egipatske boginje Libije, mitski kralj Fenikije, otac **Europin**. (2) Jedan od trojanskih junaka u

Ilijadi, koji se hrabro suprostavio **Ahilu**. Od smrti ga je spasao **Apolon** tako što ga je zaklonio maglom, a sam uzeo njegovo obličje.

AGESILAJ (444–360) – spartanski kralj i vojskovođa. Uspešno je ratovao protiv Persije u Maloj Aziji, a posle gubitka spartanske hegemonije u korist Tebanaca (čiji je nepomirljiv protivnik bio) 371. godine pokušavao da spase što se spasti moglo. Fizički neugledan, bio je velik rodoljub i lično neustrašiv, a u vojnim poduhvatima smatra se boljim taktičarem nego strategom. Ogromnim plenom iz azijskog pohoda obogatio je državu i neke prijatelje, dok je sam uvek živeo sirotinjski skromno. U **Ksenofontovoj** pohvali *Agesilaju* prikazan je kao zatočnik panhelenske ideje.

AGLAJA – najstarija od tri **Harite** – gracije.

AGRIKOLA, Gnej Julije (oko 40–93) – rimski vojskovođa i državnik iz vremena dinastije Flavijevaca. Agrikolinu karijeru je opisao njegov zet **Tacit**, sa namerom da pokaže kako „i pod lošim carevima (tj. **Domicijanom**) može biti dobrih ljudi“. Istakao se kao upravnik provincije Britanije.

AGRIPA, Irod (oko 10. pre n. e. – 44) – unuk **Iroda Velikog**, judejski kralj koji je, po *Bibliji*, uhapsio apostola Petra. Vaspitan u Rimu, lični prijatelj careva **Kaligule** i **Klaudija**, zapravo je bio veliki jevrejski rodoljub. Pokušao je da utvrdi Jerusalem i obrazuje neku vrstu saveza istočnih rimskih provincija. Posle njegove dosta zagonetne smrti Rimljani nisu više postavljali kraljeve u Judeji već su njome vladali preko carskih činovnika – prokuratora.

AGRIPA, Irod Mlađi (27–100) – sin **Iroda Agripe**. On je, za vlade **Klaudija** i **Nerona**, upravljao delom Palestine i bio lojalan Rimljanima kada je došlo do jevrejskog ustanka. To je onaj

„Agripa car u Ćesariji“ pred kojim, prema *Novom zavetu*, apostol Pavle prića kako se, na putu za Damask, preobratio u hrišćanstvo.

AGRIPA, Marko Vipsanije (oko 63–12 pre n. e.) – odan pristalica **Avgustov**. Pomogao je Avgustu da dođe na vlast, a kasnije da organizuje upravu nad provincijama. Naroćito se ceni Agripin doprinos arhitektonskoj obnovi Rima, koji je Avgust „zatekao od cigle, a ostavio od mramora“. Agripa je najzaslužniji za izgradnju dva akvedukta, obnavljanje kanalizacionog sistema, a posebno za podizanje Panteona u Rimu, jedine antićke građevine sa saćuvanom kupolom.

MARKO AGRIPA,
rimski bronzani novac

AGRIPINA MLADA (16–59) – ćerka **Agripine Starije**. U braku sa Domicijem **Ahenobarbom** rodila je potonjeg cara **Nerona**, a zatim se udala za cara **Klaudija**. Tvrđi se da je otrovala Klaudija kako bi obezbedila presto svom sinu, istom onom po ćijem je naređenje koju godinu zatim umorena. Agripina je jedna od glavnih junjakinja Rasinove tragedije *Britanik*.

AGRIPINA STARIJA (oko 14. pre n. e. – 33) – ćerka **Marka Agripe** i **Avgustove** kćeri **Julije**, a majka potonjeg cara **Kaligule**. Besprekorna i ponosita rimska matrona, izvršila je samoubistvo gladovanjem kad ju je car **Tiberije** poslao u progonstvo.

AHAT – Trojanac, nerazdvojni **Enejin** prijatelj i pratilac. Ostao je zapamćen i po tome što je, prema posthomerskom predanju, ubio **Protesilaja**, prvog Grka koji se iskrcao na trojansko tle.

AHEJ – eponimni predak plemena Ahejaca. Po nekim mitovima, sin **Zevsov**, a po nekim **Posejdonov**. Najćešće su ipak priće da su

Ahej i **Jon** sinovi Ksutovi, koji je opet sin praoca **Helena**. Druga dva Helenova sina, Dor i **Eol**, trebalo bi da su preci dorskog i eolskog plemena, tako da svi Heleni (Dorci, Eolci, Jonci i Ahejci) imaju isti koren.

AHENOBARB (*Crvenobradi*), **Gnej Domicije** – izdanak aristokratske rimske porodice, pristalica **Antonijev**, iz otpora prema **Kleopatri**, u građanskom ratu je prebegao na **Oktavijanovu** stranu. Pod imenom Enobarb javlja se kod Šekspira u *Antoniju i Kleopatri*.

AHERONT – reka u severnoj Grčkoj koja je na nekoliko mesta ponirala u zemlju, zbog čega se verovalo da vodi u Donji svet. U književnosti (kod **Homera** i **Vergilija**), glavna reka u **Hadu**, čije su pritoke Kokit, **Stiks** i Flegeton. Kod Dantea, Aheront teče oko pakla i preko njega **Haron** prevozi duše umrlih. Reku pominje i Milton u *Izgubljenom raju*.

AHIL (Ahilej) – najveći grčki junak, sin smrtnog kralja **Peleja** i boginje **Tetide**, koji se, kad mu je sudbina dala da bira, umesto dugog i neslavnog odlučio za kratak a slavan život. Čitava radnja **Homerove Ilijade** spletena je oko teme Ahilovog gneva. On se najpre naljuti na **Agamemnona**, koji mu je oduzeo robinju, i odbije da sudeluje u ratu, što dovodi Grke u nepovoljan položaj. U kritičnom trenutku, Ahilov voljeni prijatelj **Patroklo** stavlja junakov oklop i privremeno suzbija Trojance, ali ga prepoznaju i **Hektor** ga ubija. Ahil se pomami od bola, a meta njegove srdžbe postaje Patroklov ubica. Vraća se u boj sa novim oružjem koje mu je iskovao **Hefest** i pustoši među Trojancima „kao požar u suvoj borovoj šumi“. Pošto u dvoboju ubije Hektora, Ahil – neutoljiv u osveti kao što je bio strašan u gnevu – vuče neprijateljev leš kroz prašinu oko zidova Troje. Tek kada stari kralj **Prijam** dođe da od Ahila izmoli telo svog sina, junakov gnev se stišava, i radnja Homerovog epa privodi se kraju. U *Odiseji*, Ahila

KOVANJE AHILOVOG ŠTITA, rimski reljef

nalazimo već u donjem svetu, gde gorko kaže da bi radije bio sluga među živima nego vladar nad „mrtvima što ne vide sunce“. Po nehomerskim mitovima, Tetida je pokušala da svog sina još kao novorođenče učini nepovredivim tako što ga je okupala u vodi reke **Stiksa**; no kako ga je pri potapanju držala za petu, to je ostalo jedino ranjivo mesto na Ahilovom telu. (Otuda izrazi kao *Ahilova peta* i, u anatomiji, *Ahilova tetiva*.) Pred kraj trojanskog rata, **Paris** ga je, uz **Apolonovu** pomoć, usmrtio pogotkom otrovane strele u petu. Po snazi, hrabrosti, lepoti i brzini Ahilu nema ravna u grčkoj vojsci pod Trojom. On je pravi epski junak kojeg odlikuju neumerene strasti i izvesno „veličanstveno divljaštvo“: na sahrani Patrokla, on prinosi ljudske žrtve, a takvo je i njegovo postupanje sa Hektorovim lešom. S druge strane, sposoban je za nežnost i velikodušnost, gnuša se laži, pa čak (kad uz formingu „peva slavu junaka“) pokazuje i umetničke sklonosti, njegovi postupci znaju samo za granicu koju nameće čast, a njegov lik u celini, zbog stalno prisutne senke bliske smrti, tragično je obojen. Priča se da je Ahil dobio obrazovanje od mudrog kentaura **Hirona**. Kad su počele pripreme za trojanski rat, Tetida je svog

sina sklonila na ostrvo Skir, gde je, u ženskim haljinama, provodio vreme uz kćeri kralja **Likomeda**. Tu se zbližio sa jednom od njih, **Deidamijom**, koja mu je rodila sina **Neoptolema**. Otkrio ga je **Odisej**, prerušen u trgovca, tako što je stavio pred devojke nakit i oružje, kojeg se Ahil, razume se, odmah latio. Ova priča, zajedno sa tradicijom o bliskoj vezanosti za Patrokla, učinili su da ponegde nastane predstava o efeminiziranosti Ahilovoj – kao što svedoče Šekspirovi *Troil i Kresida*. U krugu mitova koje Homer ne pominje kazuje se i da je Ahil bio spreman da u Aulidi spreči žrtvovanje **Ifigenije**, da je u ratu, pored mnogih drugih, ubio **Memnona** i amazonsku kraljicu **Pentesileju**, a da se bio zaljubio u Prijamovu kćer **Poliksenu**. Ahil je vekovima bio uzor svakog grčkog mladića, uključujući **Aleksandra Velikog**, koji se nije razdvajao od primerka *Ilijade*.

AHIL TATIJE (verovatno II vek n. e.) – aleksandrijski retoričar i pisac, autor popularnog ljubavnog romana *Leukipa i Klitofont*.

AJANT – (1) **Veliki Ajant**, sin **Telamonov**, vladar Salamine. **Homer** ga prikazuje kao jednog od najvećih grčkih junaka pod Trojom. Posle **Ahilove** smrti, polagao je pravo na njegovo oružje, ali je ono, po odluci skupštine a na **Agamemnonov** predlog, dodeljeno **Odiseju**, kao najmudrijem. To je hrabrog ali preterano sujetnog i ponositog Ajanta pogodilo toliko da je pomerio pameću i poklao stado ovaca misleći da se obračunava sa Grcima koji su ga uvredili. Kad se rasvestio, od stida je izvršio samoubistvo bacivši se na sopstveni mač. O ovoj legendi se pripoveda u **Sofoklovoj** tragediji *Ajant*. (2) **Mali Ajant**, sin lokridskog kralja Ojleja, slavan ratnik koji se, prema *Ilijadi*, naročito odlikovao kao vešt kopljanik i najbrži Grk posle Ahila. Po mitu koji ne potiče iz Homera, ovaj Ajant je silom odvuкао iz **Ateninog** hrama trojansku proročicu **Kasandru**, iako je ona bila obgrlila boginjin kip; zbog toga su ga bogovi kaznili smrću u talasima kad se vraćao iz Troje. Koliko su ovakve tradicije bile dugovečne

svedoči podatak da su Lokrićani još u IV veku n. e. svake godine slali po dve devojke u Ilion (obnovljenu Troju) kako bi, služeći u Ateninom hramu, iskupljivale Ajantov greh.

AKADEM – atinski heroj. Kada su **Dioskuri**, braća lepe **Helene**, upali u Atiku tragajući za sestrom, Akadem im je pokazao mesto gde ju je **Tezej** sakrio. Po njemu je dobio ime jedan gaj u Atini gde je, početkom IV veka pre n. e., **Platon** osnovao filozofsku školu – prvu od bezbrojnih potonjih *akademija*.

AKAST – mitološki vladar Jolka, sin **Pelijin**. Uprkos očevom protivljenju, krenuo je sa njegovim neprijateljem **Jasonom** i **argonautima** u Kolhidu po zlatno runo. Učestvovao u lovu na kalidonskog vepra. Posle očeve smrti priredio znamenite pogrebne svetkovine, koje su u VI veku pre n. e. omiljena tema umetničkih obrada.

AKCIJE, Lucije (170 – oko 85) – rimski tragediograf. Uglavnom je slobodno prevodio grčke pisce, ali se zna i za nekoliko tragedija sa rimskim temama, tzv. praetextae (*Decije, Brut*). Stari pisci, kao Ciceron i Horacije, imali su o njemu visoko mišljenje. U vidu fragmenata je sačuvano oko 700 stihova iz Akcijevih dela, a zna se za njegove rasprave o istoriji pozorišta i književnoj tehnici. Postoji priča da je prilikom izvođenja Akcijeve tragedije *Klitemnestra* preko pozornice preterano 600 mazgi, koje je trebalo da dočaraju **Agamemnonov** plen iz trojanskog rata.

AKTE, Klaudija – oslobođena robinja iz Male Azije, omiljena naložnica **Neronova**. Uprkos **Agripininom** protivljenju, bila se, kako kaže Tacit, „uvukla u dušu carevu svojom raskalašnošću“. Stariji carevi prijatelji, među kojima i **Seneka**, „nisu se protivili toj vezi: ta žena nikome nije činila zlo, zadovoljavala je carevu strast“. Akte se veoma obogatila i ostala na dvoru i pošto je Neronu izišla iz volje. Posle nasilne smrti careve, ona je sahranila njegove ostatke u porodičnu grobnicu.

AKTEON – čuveni lovac, koji je jednom prilikom u gori Kite-ronu video nagotu boginje **Artemide** kad se, sa pratiljama, kupala u potoku. Boginja ga za kaznu pretvori u jelena, a sopstveni psi ga odmah rastrgnu. Po drugoj priči, Artemida je došla glave Akteonu zato što se hvalio da je bolji lovac od nje.

ALARIK – poglavica plemena Vizigota, čije su horde pustošile po Grčkoj i Italiji, da bi 410. godine osvojile Rim.

ALASTOR – u ranoj grčkoj mitologiji, jedna vrsta duha osвете koji čini da potomci ispaštaju zbog predačkih grehova. Kao epitet, Alastor se pridavao **Erinijama** i **Zevsu** osvetniku. U Homera, ime Alastor nosi više junaka: između njih, sin **Nelejev** i brat **Nestorov**, poginuo od **Heraklove** ruke.

ALEKSANDAR VELIKI (356–323) – makedonski vladar, sin **Filipa II** i Olimpijade, učenik **Aristotelov**, jedan od najvećih vojskovođa u istoriji sveta. Pošto je njegov otac bio pokorio Grčku, Aleksandar je, posle stupanja na presto 336. godine, krenuo u osvajanje na Istok. Blistavim poredama kod Granika i Isa otvorio je put za prodor u dubinu persijske države. Osvojio je Egipat i Siriju i osnovao Aleksandriju. Poraz koji je 331. godine kod Gaugamele (nedaleko od Vavilona) nanio **Dariju** označio je kraj moćnog persijskog carstva. Tokom narednih nekoliko godina nastavio je sa vojevanjem na Istoku, a zaustavio se tek na reci **Indu**, pošto su njegove trupe odbile da idu dalje. Aleksandar je umro od groznice, u Vavilonu, u 33. godini. Ogromno Aleksandrovo carstvo raspalo se ubrzo po njegovoj smrti, ali su njegova

ALEKSANDAR VELIKI, atinski srebrnjak (IV vek pre n. e.)

osvajanja dovela do političkog i kulturnog prožimanja Grčke i Istoka. On je bio verovatno najsposobniji vojskovođa antike i veliki vizionar koji je, po mišljenju mnogih, želeo da ostvari višerasnu i višenacionalnu državu kao izraz opšteljudskog jedinstva. Kao čovek, bio je preke naravi i sklon piću, ali se s razlogom kaže da su i njegove vrline i njegove mane bile herojskih razmera. Za života je proglašen božanstvom: u svoju božansku prirodu, kako se smatra, iskreno je poverovao. Aleksandar se, kažu, nikada nije rastajao od primerka *Ilijade*, a težio je da se poistoveti sa **Ahilom**. O Aleksandru su, pored ostalih, pisali antički istoriografi **Plutarh** i **Arijan**, a **Pseudokalistenov Roman o Aleksandru** oživeo je istorijsku građu mnoštvom romantičnih i čudesnih pustolovina. Taj spis je osnov za čitav niz srednjovekovnih romana na raznim jezicima, među koje spada i srpska *Aleksandrida*. Francuska verzija pisana je u dvanaestosložnim stihovima, koji će se kasnije zvati *aleksandrinci*. V. i **Gordije**.

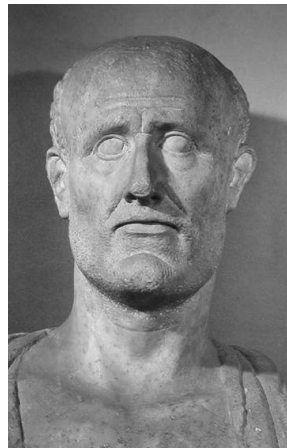
ALEKSID (oko 372–270) – grčki pisac iz razdoblja srednje komedije, naturalizovani Atinjanin, od čijih je dela sačuvano ukupno oko hiljadu stihova u odlomcima. Izuzetno dugovečan i plodan, napisao je, prema nekim izvorima, 245 komada, od kojih je po naslovima poznato 130; to je posredan dokaz velike popularnosti kod onovremene publike. Tvrđilo se da je ujak **Menandrov**, a **Plutarh** za njega priča da je umro kao starac od 106 godina, primajući pobednički venac na dramskom takmičenju. Aleksidovi sačuvani stihovi svedoče o misaonosti, svežini zapažanja i stilskoj doteranosti.

ALKEJ – grčki lirski pesnik iz Mitilene na Lezbu, koji je bio na vrhuncu slave oko 600. pre n. e. **Safin** savremenik, bio je aristokratskog porekla i aktivno učestvovao u političkim obračunima u vreme nastupanja demokratije. Opšte mesto u poeziji postalo je Alkejevo poređenje države s brodom. Pored političkih, pisao je ljubavne i vinske pesme, kao i himne, a naročito se proslavio

strofom koja je po njemu nazvana *alkejskom*. Između ostalih, na Alkeja se naročito ugledao **Horacije**.

ALKESTIDA – jedna od idealnih žena u grčkoj mitologiji, ćerka kralja **Pelije** i supruge **Admeta** od Fera. Pristala je da umre umesto svog muža, a od Smrti – **Tanatos**a ju je oteo i u dom vratio **Herakle**, zahvalan na Admetovom gostoprimstvu. Taj događaj je tema čuvene **Euripidove** drame, s tim što je Euripid nadgradio mit bacivši senku na Admetov karakter. Isti motiv obradio je Gluk u operi *Alkestida*, iako kod njega junakinju od smrti spasava **Apolon**. U kasnijoj tradiciji, Alkestida je ostala simbol uzorne supruge, kao kod Čosera u *Legendi o dobrim ženama*. Motivom su se, pored drugih umetnika, bavili Rilke i T. S. Eliot.

ALKIBIJAD (oko 450–404) – atinski političar i vojskovođa, vaspitnik **Periklov**, a učenik i prijatelj **Sokratov**. Odigrao značajnu ulogu u složenom političkom životu Atine za vreme peloponeskog rata. Zbog optužbe da je oskrnavio verske spomenike, morao je da beži iz Atine da bi otvoreno prišao Spartancima. Kasnije se vratio u rodni grad i dobio ovlašćenja glavnokomandujućeg u ratu koji se bližio kraju, ali je ubrzo smenjen. Posle konačnog poraza Atine, sklonio se u Malu Aziju, gde

ALKIBIJAD, antička bista

je ubijen po nalogu neprijatelja iz Atine i Sparte. Istoriografi se slažu da je Alkibijad bio izvanredno obdaren, ali preterano ambiciozan i potpuno neprincipijelan čovek. O Alkibijadu dosta piše **Tukidid** u *Istoriji peloponeskog rata*, on je među učesnicima **Platonove Gozbe**, a njegov slikovit životopis nalazi se u **Plutarha**.

ALKINOJ – mitski kralj srećnog naroda Feačana, koji živi na ostrvu Sheriji (obično poistovećenom sa Krfom). On – prema **Homeru** – pruža gostoprimstvo brodolomniku **Odiseju**, obdaru ga i u pratnji svojih mornara pošalje kući na Itaku. U mitu o zlatnom runu **argonauti** se iskrcavaju na ostrvo, gde ih sustiže kolhidska potera zahtevajući povratak otete **Medeje**. Alkinoj odlučuje da se Medeja, ukoliko je devica, vrati u domovinu, a ako nije, da ostane sa **Jasonom**. Tako, po savetu Alkinojeve žene **Arete**, Jason i Medeja na Sheriji provode prvu zajedničku noć.

ALKMAN – lirski pesnik koji je živeo u Sparti u drugoj polovini VII veka pre n. e. Misli se da je bio oslobođeni rob iz Lidije. Pisao je na lakonskom dijalektu o prirodi i uživanju u životu, što nije u skladu sa strogošću spartanskih tradicionalnih shvatanja. U starini je bio slavan po horskim pesmama, a najduži fragment jedne od njih (*Partenion*) otkriven je 1855. na papirusu iz Egipta.

ALKMENA – žena **Amfitrionova** i majka **Heraklova**. U nju se zaljubio **Zevs**, ali joj se mogao približiti samo ako se posluži prevarom. Zato je uzeo lik odsutnog Amfitriona i trostruko produžio noć koju je s njom proveo; toliko je bogu bilo potrebno da začne najvećeg junaka u grčkoj mitologiji – **Herakla**. Pošto je bračnu dužnost obavila i sa pravim Amfitrionom kad se vratio s puta, Alkmene je rodila i Heraklovog brata-blizanca Ifikla. Zevs je na Olimpu objavio da određenog dana treba da se rodi njegov izdanak koji će vladati **Persejevim** potomcima u Tirintu. Ljubomorna **Hera**, koja je bila saznala za muževljevo neverstvo, otežala je Alkmenin porođaj i učinila da se Herakle rodi nekoliko dana posle svog slabog rođaka **Euristeja**, da bi kasnije celog života morao da mu služi. Alkmene je posle smrti poštovana kao božanstvo u Tebi i Atini.

ALKMEON – sin argivskog heroja **Amfiaraja**, jednog od učesnika pohoda **Sedmorice protiv Tebe**, i Erifile. Kad su sinovi prvobitne

sedmorice (**Epigoni**) ponovo krenuli na Tebu, Alkmeon je, isto kao nekada njegov otac, odbio da ide u rat, ali je, na nagovor svoje potkupljene majke, na kraju pristao. Vezan očevim zavetom, po povratku je ubio majku, ali ga je ona na samrti proklela da ga ne primi nijedna zemlja na svetu. Prema priči, koja je srodna mitu o **Orestu**, Alkmeona su progonile **Erinije**, a mir je – bar privremeno – našao na ušću reke Aheloja, na tlu koje je voda nanela u razdoblju pošto je kletva izrečena („nijedna zemlja“).

AMALTEJA – jedna od nimfi koje su krile i gajile **Zevsa** na ostrvu Kritu, gde ga je, kao odojče, sklonila majka **Geja**, kako ga otac **Kron** ne bi progutao. U nekim verzijama mita, Amalteja je koza čijim se mlekom tada hranio Zevs, a njen odlomljeni rog, većito pun cveća i voća, pretvorio se u slavni *rog izobilja* (cornu copiae), neobično čest simbol u umetnosti. Nije isključeno da je Amalteja prvobitno bila teriomorfno božanstvo. V. **Abundacija**.

AMAZONKE – mitsko pleme žena-ratnica, za koje se verovalo da žive u jugozapadnoj Aziji. Ime su dobile po navodnom običaju da odsecaju desnu dojku (grč. mazos), kako im ne bi smetala pri zatezanju luka. Kod **Homera** se pominje da su protiv Amazonki ratovali **Persej** i **Belerofont**, a u posthomerskim legendama se priča da su, posle **Hektorove** pogibije, pod komandom svoje kraljice **Pentesileje**, došle u pomoć Trojancima. Amazonke često figuriraju u mitovima o **Heraklu** i **Tezeju**. Herakle je tako, kao jedan od svojih „radova“, zadobio pojas Amazonke **Hipolite**, iste one koja se kasnije udala za Tezeja. Amazonke su proterivale i sakatile muškarce, a sastajale su se s njima samo jednom godišnje, kako bi obezbedile potomstvo. U ozbiljnoj historiografiji nema potvrda da su Amazonke postojale; legenda je možda nastala kad su Grci došli u dodir sa nekim azijskim matrijarhalnim plemenom. Amazonke su čest motiv u likovnim umetnostima, a reč se danas u prenosnom smislu upotrebljava za ratobornu ili muškobanjastu ženu.

REGISTAR ODREDNICA

ABORIGINI	AJANT	AMIK
ABUNDANCIJA	AKADEM	AMON
ADMET	AKAST	AMOR
ADONIS	AKCIJE, Lucije	AMBROZIJA i
ADRAST	AKTE, Klaudija	NEKTAR
AFEJA	AKTEON	ANA PERENA
AFRODITA	ALARIK	ANADIOMENE
AGAMEMNON	ALASTOR	ANAKREONT
AGATON	ALEKSANDAR	ANAKSAGORA
AGAVA	VELIKI	ANAKSIMANDAR
AGENOR	ALEKSID	ANANKA
AGESILAJ	ALKEJ	ANDROKLE
AGLAJA	ALKESTIDA	ANDROMAHA
AGRIKOLA	ALKIBIJAD	ANDROMEDA
AGRIPA	ALKINOJ	ANDRONIK, Livije
AGRIPA, Irod	ALKMAN	ANHIZ
AGRIPA, Irod	ALKMENA	ANTEJ
Mladi	ALKMEON	ANTENOR
AGRIPINA	AMALTEJA	ANTIFONT
MLAĐA	AMAZONKE	ANTIGON
AGRIPINA	AMBROZIJA	ANTIGONA
STARIJA	AMBIVIJE	ANTILOH
AHAT	TURPION, Lucije	ANTINOJ
AHEJ	AMFIARAJ	ANTIOH
AHENOBARB,	AMFION	ANTIOPA
Gnej Domicije	AMFITRION	ANTIPATAR
AHERONT	AMFITRITA	ANTISTEN
AHIL	AMIJAN	ANTONIJE, Marko
AHIL TATIJE	MARCELIN	ANTONIN PIJE

ANUBIS	ASKLEPIJE	BELONA
APELES	ASPAZIJA	BERENIKA
APICIJE	ASTIJANAKT	BIJA
APIJAN	ATA	BIZANT
APOLODOR	ATAL	BOADICEA
APOLON	ATALANTA	(Boudika)
APOLONIJE	ATENA	BOETIJE
ROĐANIN	ATENEJ	BONA DEA
APSIRT	ATIK, Tit Pomponije	BOREJA
APULEJ	ATILA	BRASIDA
ARAHNA	ATINA (boginja)	BRIAREJ
ARAT	ATIS	BRISEIDA
AREJ	ATLANT	BRITANIK, Tiberije
AREOPAG	ATLANTIDA	Klaudije Cezar
ARETA	ATREJ	Germanik
ARETUZA	ATROPA	BRITOMARTIDA
ARGO	AUGIJA	BRUT, Lucije Junije
ARGONAUTI	AURELIJAN, Lucije	BRUT, Marko Junije
ARGOS (Argus)	Domicije	BUBONA
ARHELAJ	AURELIJE, Marko	BUKEFAL
ARHIJA, Aul Licinije	AURORA	BUT
ARHILOH	AUSONIJE	CECILIJE, Statije
ARHIMED	AUTOHTONI	CELUS
ARIJADNA	AUTOLIK	CERERA
ARIJAN, Flavije	AUTOMEDONT	CEZAR, Gaj Julije
ARION	AVGUST, Gaj Julije	CEZARION
ARISTEJ	Cezar Oktavijan	CICERON, Marko
ARISTID	AVGUSTIIN, Sveti	Tulije
ARISTOFAN	AZIJA	CIMBELIN
ARISTOFAN	AZINIJE POLION	CINCINAT, Lucije
VIZANTINAC		Kvinktije
ARISTOGITON	BAH	CINTIJA
ARISTOTEL	BAHANTKINJE	
ARKADIJA	BAKHILID	DAFNA
ARMINIJE	BATON	DAFNIS
ARTEMIDA	BAUKIDA	DAMOKLE
ASKANIJE	BEL	DAMON i FINTIJA
ASKLEPIJAD	BELEROFONT	

DANAIDE	DIONIS	ELISA
DANAJ	DIONISIJE	ELISIJ
DANAJA	AREOPAGIT	ELPENOR
DARDAN	DIONISIJE IZ	EMPEDOKLE
DARIJE	HALIKARNASA	EMPUZA
DECIJE, Gaj Mesije	DIONISIJE	ENDIMION
Kvint Trajan	TRAČANIN	ENEJA
DEDAL	DIONISIJE PRVI	ENIJE, Kvint
DEIDAMIJA	DIONISIJE DRUGI	ENIO
DEIFOB	DIOSKURI	ENOMAJ
DEJANIRA	DIOTIMA	EOL
DEJNO	DIRKA	EOS (Eoja)
DEKSION	DIS PATER	EPAMINONDA
DELFI	DODONA	EPIGONI
DEMAST	DOLON	EPIKTET
DEMETRA	DOMICIJAN, Tit	EPIKUR
DEMETRIJE	Flavije	EPIMETEJ
DEMODOK	DONAT, Elije	ERATO
DEMOKRIT	DRAKON	ERATOSTEN
DEMON	DVANAEST	EREB
DEMOSTEN	TABLICA	EREHTEJ
DEUKALION		ERIDA
DI MANES	EAK	ERINIJE
DIDONA	EDIP	EROS
DIFIL	EETION	ESHIL
DIJANA	EFIJALT	ESHIN
DIKE	EGEJ	ESKULAP
DIKTIS	EGERIJA	ETEOKLE
DIODOR	EGIPAT	ETER
SICILIJANSKI	EGIST	ETNA
DIOGEN	EHO	EUFORB
DIOGEN	EJET	EUFORION
LAERTIJE	EJLETIJA	EUFROSINA
DIOKLECIJAN, Gaj	EJRENA	EUHEMER
Aurelije Valerije	ELAGABAL	EUKLID
DIOMED	ELEKTRA	EUMEJ
DION HRIZOSTOM	ELEUSINA	EUMENIDE
DION KASIJE	ELIJAN, Klaudije	EUMOLP

EUNOMIJA	FILOPAP, Gaj Julije	GLAUK
EUPOLID	Antioh Epifan	GORDIJE
EURIDIKA	FINEJ	GORGIIJA
EURIJALA	FINTIJA	GORGONA
EURIKLIIJA	FLORA	GRACIJE
EURIPID	FOBOS	GRAH, Tiberije i Gaj
EURISTEJ	FOKION	GREJE (Forkide)
EUROPA	FOL	
EUTERPA	FORK	HAD
EZOP	FORKIDE	HADRIJAN, Publije
	FORTUNA	Elije
FABIJE MAKSIM,	FOTIJE	HALIROTIIJE
Kvint Fabije	FRIKS	HANIBAL
Maksim	FRINA	HAOS
Kunktator	FRINIH	HARIBDA
FAETON	FULVIJA	HARITE
FAMA	FURIJE	HARMODIJE
FAON		HARMONIJA
FATUM	GAJ	HARON
FAUN	GAL, Gaj Kornelije	HARPIJE
FAUSTINA	GALATEJA	HEBA
FEB	GALBA, Servije	HEFEST
FEBA	Sulpicije	HEKABA
FEDAR	GALEN	HEKATA
FEDRA	GALERIJE, Gaj	HEKTOR
FENIK	Galerije Valerije	HEKUBA
FENIKS	Maksimijan	HELA
FIDES	GALIJEN, Publije	HELEN
FIDIJA	Licinije Egnatije	HELENA (Jelena)
FIDIPID	GANIMED	HELIJE
FILEMON	GEJA	HELIODOR
FILEMON i	GELIJE, Aul	HELIOGABAL
BAUKIDA	GEMINI	HEMON
FILIP	GERION	HERA
FILOKTET	GERMANIK, Julije	HERAKLE
FILOMELA	Cezar	HERAKLIDI
FILON	GIGANTI	HERAKLIT
ALEKSANDRIJSKI	GIGANTOMAHIIJA	HERKUL

HERMAFRODIT	HRISEIDA	JOVIJAN, Flavije
HERMES	HRISTOEMIDA	JUGURTA
HERMIONA		JUL
HERO	IBIK	JULIJA
HEROD	IDA	JULIJAN
HERODOT	IDOMENEJ	APOSTATA,
HERONDA	IFIGENIJA	Flavije Klaudije
HEROSTRAT	IJA	JULIJE CEZAR
HESIHUJE	IKAR	JUNONA
HESIOD	IKEL	JUPITER
HESPERIDE	IKSION	JUSTICIJA
HESTIJA	IKTIN	JUSTINIJAN,
HIDRA	IL	Flavije Petar
HIGIJA (Higeija)	INONA	Sabatije
HIGIN, Gaj Julije	IOFONT	JUTURNA
HIJAKINT	IRIDA	JUVENAL, Decim
HIJERONIM	IROD ATIČKI	Junije
HILA	IROD VELIKI	JUVENTAS
HIMEN	ISIDOR SEVILJSKI	
HIMERA	ISMENA	KADMO
HIPARH	ISOKRAT	KAIROS
HIPERBOREJCI	IZIDA	KAKUS
HIPERION		KALIGULA, Gaj
HIPIJA i HIPARH	JAKHO	Julije Cezar
HIPNOS	JAMBA	Germanik
HIPOKRAT	JAMBLIH	KALIMAH
HIPOKRENA	JANUS	KALIOPA
HIPOLIT	JAPET	KALIPSA
HIPOLITA	JASON	KALISTEN
HIRON	JELENA	KALPURNIJA
HOMER	JELENA, Sveta	KALHANT
HORACIJE, Kvint	carica	KAMILA
Horacije Flak	JERONIM	KAMILO, Marko
HORACIJE KOKLO	JEVSEVIJE	Furije
HORE	JOKASTA	KARAKALA
HRIS	JON	KARAKTAT
HRISAOR	JOSIF FLAVIJE	KARIJATIDE
		KASANDRA

KASIEPEJA	KONSTANTIN,	LAHEZA
KASIJE	Flavije Valerije	LAJ
KASKA	(Veliki)	LAKEDEMON
KASTOR	KONSTANTIN VII	LAKTANCIJE
KATILINA, Lucije	PORFIROGENIT	LAMIJA
Sergije	KORA	LAODAMIJA
KATON	KORINA	LAOKONT
KATUL, Gaj	KORIOLAN, Gnej	LAOMEDONT
Valerije	Marcije	LAPITI
KEFAL	KORNELIJA	LARI
KEKROP	KORNELIJE	LARS PORSENA
KENTAURI	NEPOT	LATIN
KERBER	KORONIDA	LATONA
KERE	KRAS, Marko	LAVINIJA
KERKION	Licinije	LAVIRINT
KIBELA	KRATIN	LEANDAR
KIKLOP	KRATOS	LEDA
KIKNO	KREMUCIJE	LEMURI
KIMON	KORD, Aul	LEONIDA
KIR STARIJI	KREONT	LEPID, Marko
KIR MLAĐI	KRESIDA	Emilije
KIRKA	KREUSA	LESTRIGONCI
KLAUDIJAN	KREZ	LETA
KLAUDIJE, Apije	KRITIJA	LETO
KLAUDIJE, Tiberije	KRON	LEUKIP
Klaudije Neron	KSANT	LEUKOTEJA
Germanik	KSANTIPA	LICINIJE, Valerije
KLEON	KSENOFAN	Licinijan
KLEOPATRA	KSENOFONT	LIKOMED
KLIO	KSERKS	LIKURG
KLISTEN	KUPIDON	LIN
KLITEM(N)ESTRA	KURCIJE, Marko	LINKEJ
KLODIJA	KVINTILIJAN,	LISANDAR
KLOTA	Marko Fabije	LISIJA
KODRO	KVIRIN	LISIP
KOMOD, Lucije		LIVIJA
Elije Aurelije	LABDAK	LIVIJE, Tit
KONKORDIJA	LAERT	LONGIN, Kasije

LONGO	MELAMPUS	MUZE
LOTOFAZI	(Melampod)	
LUCILIJE, Gaj	MELEAGAR	NARCIS
LUKAN, Marko	MELPOMENA	NAUPLIJE
Anej	MEMNON	NAUSIKAJA
LUKIJAN	MENADE	NEFELA
LUKRECIJA	MENANDAR	NELEJ
LUKRECIJE, Tit	MENELAJ	NEMEZA
Lukrecije Kar	MENENIJE	NEOPTOLEM
LUKUL, Lucije	AGRIPA	NEPTUN
Licinije	MENETIJE	NEREIDE
LUNA	MENIP	NEREJ
	MENTOR	NERON, Klaudije
MAHAON	MERKUR	Cezar
MAJA	MEROPA	NERVA, Marko
MAKROBIJE,	MESALINA	Kokcej
Ambrozije	MLAĐA	NES
Teodosije	MESALINA	NESTOR
MANI	STARIJA	NEVIJE, Gnej
MANLIJE	MIDA	NIKA
TORKVAT, Tit	MILON	NIKIJA
MANTO	MILTIJAD	NIKITA
MARCEL	MIMNERMO	NIKOMAH
MARCIJAL, Marko	MINERVA	NIMFE
Valerije	MINOJ	NIOBA
MARDONIJE	MINOTAUR	NIS
MARIJE, Gaj	MIRON	NUMA POMPILIJE
MARMOR	MIRNIL	
PARIUM	MISEN	ODISEJ (Uliks)
MARS	MITRA	OKEAN
MARSIJA	MITRIDAT	OKEANIDE
MASINISA	MNEMOSINA	OKTAVIJA
MATER MATUTA	MOJRA (Mojre)	OKTAVIJAN
MAUZOL	MOMOS	OLIMP
MECENA, Gaj	MOPS	OLIMPIJA
MEDEJA	MORFEJ	OLIMPIJADA
MEDUZA	MUCIJE SCEVOLA	OLIMPIJSKE IGRE
MEGARA	MUZAJ	OMFALA

ONEIROS	PERIKLE	POLIKRAT
OREST	PERSEFONA	POLIKSENA
ORIGEN	PERSEJ	POLINIK
ORION	PERSIJE, Aul Persije	POLUKS
ORK	Flak	POMONA
OTON, Marko Silvije	PETRONIJE ARBI- TER, Gaj (ili Tit)	POMPEJ, Gnej (Veliki)
OVIDIJE, Publije Ovidije Nazon	PIGMALION	POMPONIJE MELA
OZIRIS	PIGMEJI	POPEA SABINA
	PILAD	PORCIJA
	PILAT, Pontije	PORFIRIJE
PAKUVIJE, Marko	PINDAR	POSEJDON
PALADA	PIR	POSEJDONIJE
PALAMED	PIRAM i TIZBA	PRAKSITEL
PALANT	PIRITIJ	PRIJAM
PAN	PITAGORA	PRIJAP
PANAKEA	PITAK	PROB, Marko Aurelije
PANDAR	PITEJA	PRODIK
PANDORA	PITIJA	PROKNA
PARIS (Aleksandar)	PITON	PROKOPIJE
PARKE	PIZISTRAT	PROKOPTAS
PARMENID	PLATON	PROKRUST
PARNAS	PLAUT, Tit Makcije	PROMETEJ
PARTENOPA	PLEJADE	PROPERCIJE, Sekst
PASIFAJA	PLINIJE MLAĐI	PROTAGORA
PATROKLO	PLINIJE STARIJI	PROTEJ
PAUSANIJA	PLOTIN	PROTESILAJ
PEGAZ	PLUT	PROZERPINA
PEJTO	PLUTARH	PRUDENCIJE, Aurelije Klement
PELAZG	PLUTON	PSEUDOKALISTEN
PELEJ	POLIB	PSIHA
PELIJA	POLIBIJE	PSIHOPOMOP
PELOP	POLIDEUK	PTOLEMEJ
PENATI	POLIDOR	
PENELOPA	POLIFEM	
PENTEJ	POLIGNOT	
PENTESILEJA	POLIHIMNIJA	
PERIANDAR	POLIKLET	RADAMANT

REGUL, Marko Akvilije	SEDAM SVETSKHI ČUDA	SPEUSIP STATIJE, Publije
REGUL, Marko Atilije	SEDMORICA PROTIV TEBE	Papinije STEFAN IZ
REJA	SEJAN, Lucije Elije	VIZANTIONA
REJA SILVIJA	SEKST EMPIRIK	STENTOR
RES	SELENA	STESIHOR
RES GESTAE DIVI AUGUSTI	SELEUK	STIKS
ROG IZOBILJA	SEMELA	STILIHON, Flavije
ROMUL	SEMIRAMIDA	STILON, Lucije
AVGUSTUL	SENEKA RETOR	Elije Stilon
ROMUL i REM	SENEKA FILOZOF	Prekonin
ROSCIJE, Kvint	SEPTIMIJE SEVER, Lucije	STRABON
Roscije Gal	SEPTUAGINTA	SUDA
RUBIKON	SERTORIJE, Kvint	SULA, Lucije
	SERVIJE TULIJE	Kornelije
	SFINGA	SVETONIJE, Gaj
	SIBILA	Svetonije Trankvil
SAFO	SIDONIJE	TACIT, Kornelije
SALMONEJ	APOLINAR	TALES
SALUS	SILENI	TALIJA
SALUSTIJE, Gaj	SILVAN	TALTIBIJE
Salustije Krisp	SIMONID	TANATOS
SARPEDON	SIMPLEGADE	TANTAL
SATIRI	SINON	TARKVINI
SATURN	SIRENE	TARTAR
SCILA	SIRINGA	TEKMESA
SCIPION AFRIKA- NAC MLAĐI	SIZIF	TELAMON
SCIPION AFRIKA- NAC STARIJI	SKAMANDAR	TELEF
SEDAM GRČKIH MUDRACA	SKILA (Scila)	TELEGON
SEDAM RIMSKIH BREŽULJAKA	SKOPAS	TELEMAH
SEDAM RIMSKIH KRALJEVA	SOFOKLE	TELUS
	SOFONIZBA	TEMIDA
	SOKRAT	TEMISTOKLE
	SOL	TEODORA
	OLON	TEODORIK
	SPARTAK	(Veliki)

TEODOSIJE I (Veliki)	TITON	VESTALKE
TEOFRAST	TOT	VETROVI
TEOGNID	TRAJAN, Marko Ulpije	VEZUV
TEOKRIT	TRIPTOLEM	VIKTORIJA
TEOPOMP	TRITON	VIRGINIJA
TEREJ	TROIL	VITELIJE, Aul
TERENCIJE, Publije Terencije Afrikanac	TUKIDID	VITRUVIJE, Marko Vitruvije Polion
TERMINUS	TULE	VOLKACIJE SEDIGIT
TERPANDAR	TURNO	VOLTUMNA
TERPSIHORA	ULIKS	VULKAN
TERSIT	ULPIJAN, Domicije	
TERTULIJAN, Kvint Septimije Florens	URAN	ZAGREJ
TESPIS	URANIJA	ZEFIR
TETIDA	VAKUNA	ZENODOT
TEUKRO	VALENTINIJAN I	ZENON
TEUTA	VALERIJAN, Publije Licinije	ZET
TEZEJ	VALERIJE FLAK, Gaj	ZEUKSID
TIBERIJE, Julije Cezar Germanik	VALERIJE MAKSIM	ZEVS
TIBUL, Albije	VAR, Publije Kvinktilije	ZLATNO RUNO
TIFON	VARON, Marko Terencije	ZOROASTAR
TIHA	VELIZARIJE	
TIJADE	VENERA	
TIMEJ	VER, Gaj	
TIMON	VERCINGETORIKS	
TINDAREJ	VERGILIJE, Publije Vergilije Maron	
TIONA	VERTUMNO	
TIREN	VESPAZIJAN, Tit Flavije	
TIRESIJA	VESTA	
TIT LIVIJE		
TIT, Tit Flavije Vespazijan		
TITANI		